

Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler: Web of Science'de Taranan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Local Governments and Public Relations: Bibliometric Analysis of Studies Scanned in Web of Science

Esra KAYAPINAR¹ ve Ahmet Talha AĞCA²

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım
[ID https://orcid.org/0000-0001-7819-1095](https://orcid.org/0000-0001-7819-1095) kayapinaresra@gmail.com

² Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım
[ID https://orcid.org/0000-0001-9268-4769](https://orcid.org/0000-0001-9268-4769) talha_agca@hotmail.com

Öz

Yerel yönetimler, vatandaşlara en yakın kamu hizmeti birimleri olarak tanımlanırken, halkla ilişkiler bu hizmetlerin etkin bir şekilde sunulmasında kritik bir rol oynamaktadır. Son yıllarda yerel yönetimlerin kendi aralarındaki rekabet durumu, halkla ilişkilere verilen önemin artmasına sebep olmuştur. Bu durum, yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunun akademik anlamda popülerliğini ve çalışma sıklığını artırmıştır. Bu çalışmada, yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunun bibliyometrik analizi yapılarak kavramsal çerçevesinin çizilmesi ve gelecekte nasıl bir evrim geçireceğinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Web of Science veri tabanında indekslenen çalışmalar ele alınmıştır. Veri tabanında yer alan çalışmalar, "Local Governments" (Yerel Yönetimler) ve "Public Relations" (Halkla İlişkiler) anahtar kelimeleri ile sınırlandırılmış ve bu konuları ele alan çalışmalara ulaşılmıştır. İlk çalışmanın yayınlandığı 2001 ile bu çalışmanın yürütüldüğü 2024 yılı Ağustos ayı arasında yayınlanan 34 çalışma, VOSviewer programı ile bibliyometrik olarak analiz edilmiştir. Performans analizleri sonucunda yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne ilişkin yayın ve atıf performansında artış eğilimi olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca sosyal yapı analizinde yazarlar, ülke ve üniversiteler arasındaki iş birliğinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kavramsal yapı analizinde, kullanılan anahtar kelimelerin yıllar itibarıyla değişim gösterdiği görülmektedir. Entelektüel yapı analizinde öne çıkan yazar ve dergilerin ise daha çok iletişim alanından oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: yerel yönetimler, halkla ilişkiler, bibliyometrik analiz, VoSViewer

Abstract

While local governments are defined as the public service units closest to citizens, public relations play a critical role in the effective delivery of these services. In recent years, the competition among local governments has led to an increase in the importance given to public relations. This situation has increased the academic popularity and frequency of studies on the subject of local governments and public relations. This study aims to draw the conceptual framework of the issue of local governments and public relations by conducting a bibliometric analysis and to determine how it will evolve in the future. For this purpose, studies indexed in the Web of Science database were examined. The studies included in the database were limited to the keywords "Local Governments" and "Public Relations" and studies addressing these issues were found. 34 studies published between 2001, when the first study was published, and August 2024, when this study was conducted, were analyzed bibliometrically by using the VOSviewer program. As a result of the performance analysis, it was observed that there was an increasing trend in the publication and citation performance of local governments and public relations literature. Moreover, it was concluded that the cooperation between authors, countries and universities was low in the social structure analysis. In the conceptual structure analysis, it was seen that the keywords used have changed over the years. It was determined that the prominent authors and journals in the intellectual structure analysis are mostly from the field of communication.

Keywords: local governments, public relations, bibliometric analysis, VoSViewer.

Atıf / Cite as: Kayapınar, E. ve Ağca, T. A. (2024). Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler: Web of Science'de taranan çalışmaların bibliyometrik analizi. *KİLAD*, (24), 127-145.

Geliş Tarihi / Received: 30.08.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 23.09.2024

Giriş

Yerel yönetimler “bir devletin sınırları içinde herhangi bir yerde yaşayan insanlara en yakın kamu yönetimi ve hizmet birimleri” olarak tanımlanmaktadır (Erdoğan, 2024, s. 55). Türk Kamu Yönetimi'nde, kamu hizmetlerinin "yer yönünden yerinden yönetim" ilkesine dayalı olarak yürütülmesi amacıyla oluşturulan yerel yönetimler, bu hizmetlerin devletin merkezi örgütlenmesi ve hiyerarşisi haricindeki birimler tarafından yerine getirilmesini ifade etmektedir (Yayınoğlu, 2013, s. 42). Merkezi yönetime kıyasla yerel yönetimler, vatandaş ile daha yakındır. Bu durum göz önüne alındığında yerel yönetimlerin halkla ilişkiler strateji ve uygulamalarını daha yoğun kullanması gerekmektedir (Tunç, 2016, s. 78). Yerel yönetimler, vatandaşların günlük yaşantılarını doğrudan etkileyen hizmet alanına sahiptir. Bu hizmetler arasında ise sağlık, kültür, spor, aile, sosyal hizmetler, altyapı, ulaşım vb. alanlar yer almaktadır. Halkla ilişkiler uygulamaları ise yerel yönetimlerin bu hizmetlerini kamuya tanıtmasında, vatandaşların yerel yönetimler ile iletişimini güçlendirmesinde, yönetişimi arttırmasında ve toplumsal güveni sağlamasında önem arz etmektedir. Ayrıca kamu ile sağlıklı bir şekilde diyaloga sahip olmak ve yerel yönetimlerdeki gelişmeleri kamuya iletebilmek için halkla ilişkilerin etkili bir şekilde kullanılması gerekmektedir (Olabanjo vd., 2019, s. 2).

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler, öncelikli olarak, toplumun ihtiyaçları ile yönetim arasında dinamik bir bağlantı kurmaktadır. Toplumun beklentileri, değerleri ve şikayetleri, yerel yönetimlerin stratejilerini ve politikalarını şekillendirmektedir (Özger & Yağmurlu, 2023, s. 176). Varlık nedeni kamunun güven ve desteğini sağlayarak, demokratik ve katılımcı bir şekilde kamunun taleplerine dayalı hizmet sunmak olan yerel yönetimler için halkla ilişkiler, yerel yönetimlerin çalışma stratejilerini derinden etkileyen bir konuma sahiptir (Gölönü, 2000, s. 127). Yerel yönetimlerde bu stratejileri uygulayan halkla ilişkiler profesyonelleri ise yalnızca yerel yönetimin mesajlarını kamuya iletmekle kalmaz, aynı zamanda kamunun beklenti, istek ve şikayetlerini yerel yönetime aktararak çözüm üretilmesine katkıda bulunur (Ürkmez & Akbulut, 2020, s. 220). Bu stratejiler arasında halk toplantıları, çeşitli kampanyalar, kamudaki gruplar veya bireylerle görüşmeler, esnaf buluşmaları ve bayram gibi özel günlerde kent bayramlaşması gibi etkinlikler yer almaktadır. Yerel yönetimler, bu etkinlikler sayesinde kamunun görüş ve önerilerini doğrudan almakta, gündelik deneyimlerine erişmekte ve böylece katılımcılık ilkesine dayalı bir yönetim oluşturmaktadır (Arnstein, 1969, s. 217; Özger & Yağmurlu, 2023, s. 177). Halkla ilişkiler uygulamalarının yerel yönetimler için bir başka faydası ise akılda kalıcı, olumlu ve saygın bir imaj oluşturulmasına katkı sağlamasıdır (Türk & Akçay, 2010, s. 142).

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler faaliyetleri gerçekleştirilirken hedef kitlenin müşteri değil, toplum olduğunu göz ardı etmemek gereklidir. Bu noktada hem kamunun hassasiyetini korumak hem de mesleki etiği gözetmek amacıyla yerel yönetim faaliyetlerinde halkla ilişkiler uygulamalarında dikkate alınması gereken belirli ilkeler bulunmaktadır (Erdoğan, 2024, s. 57). Bunlar; dürüstlük ilkesi, katılımcılık ilkesi, etkili, yeterli ve verimli hizmet ilkesi, süreklilik ilkesi, kişisel yeterlilik ilkesi, kurumsal destek, tarafsız ve eşit hizmet ilkesi, açıklık ve şeffaflık ilkesi, kimlik ilkesi, ilişki, iletişim ve etkileşimde karşılıklılık ilkesi ve dürüstlük ilkesidir (Özipek, 2013; Erdoğan, 2024, s. 57). Halkla ilişkiler biriminin yerel yönetimler içerisindeki yeri ve örgütleniş biçimi önem arz etmektedir. Halkla ilişkiler birimi kurumun üst yönetim kademesi ile sürekli bilgi alışverişi halinde olmalıdır (Türk & Akçay, 2010, s. 146). Aksi takdirde, halkla ilişkiler faaliyetleri etkin bir şekilde yürütülemez ve yönetimin kamuoyu ile olan iletişimi zayıflar. Bu durum hem kamusal güvenin sarsılmasına hem de yerel yönetimin karar alma süreçlerinde yeterli halk desteği ve katılımının sağlanamamasına neden olabilir.

Yerel yönetimlerde kamunun karar alma süreçlerine katılımı, yönetişim kavramını ifade etmektedir. Kamuda yönetişim, karar alma süreçlerinde tüm paydaşların iş birliği ve katılımını

içerir ve yöneticilerin uzlaşmacı, şeffaf, hesap verebilir, etkin ve sorumlu bir yönetim anlayışını benimsemelerini gerektirir. Bu bağlamda, yerel yönetimlerde yönetim, sivil toplum kuruluşları, meslek grupları, özel sektör kuruluşları ve üniversiteler gibi kurumların karar alma süreçlerine katılmasıyla sağlanır. Yönetişimin sağlanması için etkin halkla ilişkiler faaliyetleri ile kamunun bilgilendirilmesi, açık ve şeffaf bir iletişim sistemi kurulması ve iki yönlü simetrik model anlayışıyla faaliyetlerin yürütülmesi gerekmektedir (Demirtaş, 2012, s. 294). Günümüzde yönetim kavramının teknoloji ile entegrasyonu, yerel yönetimlerin dijital platformlar üzerinden vatandaşlarla daha hızlı ve etkili iletişim kurmasını sağlamaktadır. Bu entegrasyon, çevrimiçi anketler, dijital geri bildirim mekanizmaları ve sosyal medya aracılığıyla gerçekleşmekte ve kamunun karar alma süreçlerine katılımını etkili bir şekilde arttırmaktadır (Sayımer vd., 2019, s. 424). Bu bağlamda halkla ilişkiler uygulamaları, yönetişimin etkin bir şekilde sağlanması için kritik bir rol oynamaktadır. Halkla ilişkiler, kamunun bilgilendirilmesi ve katılımı için gerekli araçları ve platformları sağlamakta, dijital iletişim kanalları ve etkin halkla ilişkiler stratejileri ile yerel yönetimlerin şeffaflığını artırarak kamunun yönetime olan güvenini pekiştirmektedir.

Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusuna yönelik çalışmalar Türkçe alan yazın çerçevesinde incelendiğinde konun farklı yöntem ve bağlamlarda ele alındığı görülmektedir. Bu çalışmalar ise tablo 1’de listelenmektedir.

Tablo 1

Türkçe Alan Yazında “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” Konusuna Yönelik Gerçekleştirilen Çalışmaların Literatür Taraması

	Yazar	Yıl	Çalışma Konusu
1	Ertekin, Y.	1995	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Sorunu
2	Uysal Sezer, B.	1996	Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler
3	Sezgin, M.	2007	Türkiye'deki Belediyelerde Halkla İlişkiler Faaliyetleri ve Bir Model Önerisi.
4	Karadeniz, M.	2008	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Faaliyetleri ve Bir Uygulama (Çanakkale Belediyesi Örneği)
5	Keskin, M.	2008	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler ve Araştırma Birimleri Konya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Araştırmalar Merkezi Müdürlüğü (SAMM).
6	Önay, B.	2008	Kamu Kurumlarında Halkla İlişkiler Açısından Yerel Yönetim Uygulamalarının Algılanışı Üzerine Teorik ve Uygulamalı Bir Çalışma.
7	Atik, A., & Taşcıoğlu, R.	2009	Radyo ve Televizyonun Yerel Yönetimlerin Halkla İlişkiler Uygulamalarında İletişim Yöntem ve Aracı Olarak Kullanımı: Erzurum Belediyeleri Örneği
8	Yurttaş, Ş. A., & Özden	2009	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma: Çatalca ve Nanterre Belediyeleri.
9	Türk, M. S., & Bekiroğlu, H. A.	2010	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Kurum İmajına Etkisi Üzerine Bir Çalışma: Trabzon
10	Kızıl, A. A.	2010	Yerel Yönetimlerde Kurum İçi Hizmet Birimlerinde Halkla İlişkiler Eğitimi.
11	Türk, M. S., & Akçay, H.	2010	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Kurum İmajına Etkisi Üzerine Bir Çalışma: Trabzon Belediyesi.
12	Akçay, H.	2010	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Kurum İmajına Etkisi Üzerine Bir Çalışma: Trabzon Belediyesi
13	Taşcıoğlu, R.	2011	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Örgütlenmesi: Erzurum Örneğinde Genel Bir Değerlendirme.
14	Demirtaş, M.	2012	Yerel Yönetimlerde Bir Halkla İlişkiler Çalışması Olarak Sosyal Paylaşım Ağlarının Kullanımı: Üsküdar Belediyesi Örneği.
15	Galata, Y. C.	2012	Yerel Yönetimler ve Halkla İletişim
16	Taşdan, Ö. C.	2012	Yerel Yönetimlerde Yurttaş Katılımını Geliştirmeye Yönelik Halkla İlişkiler: Kadıköy Belediyesi Örneği

17	Safari, M.	2012	Yerel Yönetimlerde Yeni Medya Uygulamaları ve Halkla İlişkiler Bir Örnek Olay Olarak Tebriz Büyükşehir Belediyesi İnternet Sitesi
18	Er, S.	2012	Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Halkla İlişkiler Açısından Sorunları.
19	Özer, M. A.	2013	Yerel Yönetimlerin Varlık Nedeni Olarak “Halkla” İlişkiler.
20	Ergun, A. C.	2013	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler ve Karatay Belediyesi Örneği
21	Cebecioğlu, G.	2013	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Biriminin Örgütlenme Biçimi Uygulama Örneği Üsküdar Belediyesi
22	Bağce, H. E.	2014	Halkla İlişkiler ve Vatandaş Odaklı Katılımcı Yerel Yönetim
23	Poyraz, E., & Yöndemli, K.	2015	Yerel Yönetimlerde Yükselen Halkla İlişkiler İhtiyacı.
24	Sökmen, S.	2015	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler ve Antakya Belediyesi Örneği
25	Tunç, A.	2016	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Uygulamaları: Kilis Belediyesi Örneği.
26	Oral, M.	2016	Yerel Yönetimlerin Halkla İlişkiler Faaliyetlerine Vatandaşların Bakışı: Selçuklu Belediyesi Örneği.
27	Yıldırım, A.	2017	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Çalışmalarının Kurumsal İtibar Oluşturmadaki Etkisi: Mentеше Belediyesi Örneği.
28	Emini, F. T., & Sancak, E.	2018	Yerel Yönetişim ve Halkla İlişkiler: Yerel Yönetimlerin Tanıma Ve Tanıtma Yöntemleri Üzerine Bir Derleme.
29	Yöndemli, K., & Poyraz, E	2019	Sistem Kuramı Bağlamında Yerel Yönetimlerde Yükselen Halkla İlişkiler İhtiyacı.
30	Ürkmez, D., & Akbulut, D.	2020	Yerel Yönetimlerde Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Festivallerin Kullanımı.
31	Şahnagil, S.	2020	Halkla İlişkiler Uygulamalarının Yerel Yönetimlerde Katılım Boyutuyla Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği
32	Üzüm, B., & Şenol, L	2020	Yerel Yönetimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı, Yeterliği Ve Halkla İlişkiler: Kocaeli Örneği.
33	Can, M. C.	2021	Yerel Yönetimlerin Halkı Tanımaya Yönelik Halkla İlişkiler Uygulamaları; Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği Örneği.
34	Aliyev, Y.	2021	Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler: Azerbaycan İçin Model Önerisi.
35	Kınay, Ö.	2021	Yerel Yönetimlerde Grafiti Sanatının Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kullanımı: Başakşehir Belediyesi Örneği
36	Tarhan, A., Kırca, S., & Doğmuş, E.	2022	Yerel Yönetimlerin Halkla İlişkiler Amaçlı Twitter Kullanımı: Büyükşehir Belediyeleri ve Belediye Başkanları Üzerine Bir Analiz.
37	Kurtuldu, Ö., & Poyraz, E.	2022	Mükemmel Halkla İlişkiler Bağlamında Kültürlerarası İletişim Stratejilerinin Uygulanması ve Yerel Yönetimler Açısından Önemi.
38	Zabun, A. H.	2024	Yerel Yönetimlerin Halkla İlişkiler Uygulamaları: Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Örneği Üzerinden Bir İnceleme

Tablo 1 incelediğinde Türkçe alan yazında “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” konu başlıklı ilk çalışmanın 1995 yılında yapıldığı ve 2023 yılı haricinde 2024 yılına kadar her yıl düzenli olarak çalışıldığı görülmektedir. Bu bağlamda yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusuna yönelik entelektüel ve kavramsal yapının çerçevesinin çizilmesi açısından yapılan akademik çalışmaların bir bütün olarak incelenmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda çalışmada yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunun bibliyometrik analizi yapılarak kavramsal çerçevesinin çizilmesi ve gelecekte nasıl bir evrim geçireceğinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

Araştırma Sorusu 1: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürüne yönelik performans durumu nasıldır?

Araştırma Sorusu 2: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürünün kavramsal yapısı nasıldır?

Araştırma Sorusu 3: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürünün entelektüel yapısı nasıldır?

Araştırma Sorusu 4: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürünün sosyal yapısı nasıldır?

Yabancı ve Türkçe literatürde yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunu incelediğimizde, bu alanda bibliyometrik bir çalışmanın bulunmadığı görülmektedir. Bu çalışmada ise yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusu bibliyometrik yöntem ile ele alınmış ve bu alanın gelecekte nereye doğru evrileceği tespit edilmiştir. Böylece yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusuna yönelik incelenmemiş alanlar ele alınıp daha sonra yapılacak araştırmalara yol gösterici olabilecektir. Bu noktada araştırma hem yabancı alan yazına hem de Türkçe alan yazına katkı sağlamakta ve literatürde yer alan diğer çalışmalardan farklılaşmaktadır.

1. YÖNTEM

1.1. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometrik analiz, bilimsel yayınların sayısal verilerle değerlendirilmesi ve analiz edilmesi sürecini ifade etmektedir. Bu analiz, belirli bir araştırma alanında üretilen yayınların sayısal özelliklerini inceleyerek, araştırma alanının kavramsal, entelektüel veya sosyal evrimini göstermeyi amaçlar (Aria & Cuccurullo, 2017, s. 962). Bibliyometrik analiz yönetiminde, nicel analiz yoluyla belirli bir araştırma alanında üretilen bilimsel çıktılar ve bu alanın gelişimi incelenip görselleştirilebilmektedir (Baysal & Mısırdalı Yangil, 2023, s. 113). Görselleştirme, yayınlar veya dergiler arasındaki atıf ilişkilerinden araştırmacılar arasındaki ortak yazarlık ilişkilerine ve anahtar kelimeler arasındaki ortak oluşum ilişkilerine kadar geniş bir yelpazede bibliyometrik ağları analiz etmek için güçlü bir yöntem olarak ortaya çıkmıştır. Bu yöntem, bilimsel literatürdeki karmaşık ilişkileri ve etkileşimleri daha anlaşılır ve takip edilebilir hale getirerek, araştırma alanlarının dinamiklerini ve gelişim süreçlerini derinlemesine incelemeye olanak tanımaktadır (Van Eck & Waltman, 2014, s. 286). Bibliyometrik analizinin sonuçları, genellikle anahtar kelimeler, ülkeler, kurumlar ve yazarlar arasındaki bağlantıları belirlemektedir. Bibliyometrik göstergeler - toplam yayın sayısı, atıf sayısı, ortak yazar ilişkileri, ortak atıf bağlantıları ve anahtar kelime ilişkileri gibi - bir araştırma alanındaki çalışmaların dinamiklerini, önemini, eğilimlerini ve işlevlerini aydınlatmaktadır (Van Eck & Waltman, 2014, s. 288). Bu göstergeler, ilgili araştırma alanının genel yapısını ve gelişim yönünü anlamaya yardımcı olur.

1.2. Bibliyometrik Analiz İçin Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında ele alınan veriler Web of Science (WoS) veri tabanı kullanılarak elde edilmiştir. Zaman filtrelemesi yapılırken tüm zamanlar seçeneği seçilmiş ve ilk çalışmanın 2001 yılında son çalışmanın ise 2023 yılında yapıldığı görülmüştür. Veriler ise 05.07.2024 tarihinde toplanmıştır. Çalışmaların filtrelenmesi yapılırken anahtar kelimeler olarak “Local Governments (Yerel Yönetimler) ve Public Relations (Halkla İlişkiler)” kullanılmıştır. Bu filtreleme sonucunda toplam 34 dokümana ulaşılmış ve bu 34 doküman analize tabi tutulmuştur. Bu kapsamda VosViewer paket programı aracılığı ile içerik analizi yapılmasına karar verilmiştir.

VOSviewer, bibliyometrik ağları görselleştirmek için mesafe tabanlı bir yaklaşım benimseyen ücretsiz bir Java uygulamasıdır. (Van Eck & Waltman, 2014, s.292). VOSviewer, bibliyometrik haritaların grafiksel gösterimini ele alır ve özellikle büyük bibliyometrik haritaları kolay yorumlanabilir bir şekilde görüntülemek için kullanılmaktadır. (Aria & Cuccurullo, 2017, s. 962).

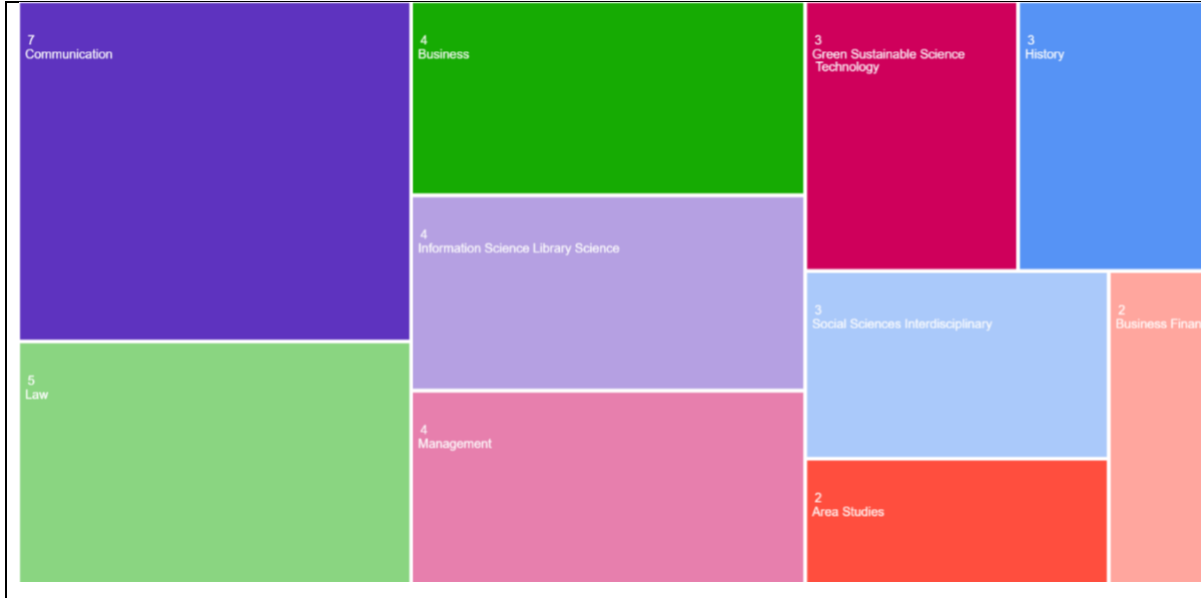
2. ANALİZ VE BULGULAR

2.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırma kapsamında ele alınan dönem aralığında makale ve bildirilerden oluşan toplamda 34 yayın analize tabi tutulmuştur. Ele alınan konunun H-indeksi 4'tür. WoS veri tabanında ilgili konuyla alakalı doküman ilk olarak 2001 yılında 1 adet yayınlanmış, 2007 yılında 1 adet yayınlanmış, 2011 yılından 2017 yılına kadar her yılda en az bir doküman olmak üzere toplamda 10 doküman yayınlamış, 2019 – 2023 yılları arasında en az iki doküman olmak üzere toplamda 20 doküman yayınlamıştır. Web of Science kategorileri açısından dokümanların en çok hangi alanlarda yazıldığına bakıldığında 7'sinin Communication (İletişim), 5'inin Law (Hukuk), 4'ünün Business (İşletme), 4'nün Information Science Library Science (Bilgi Bilimi Kütüphane Bilimi), 4'ünün (Management) Yönetim, 3'ünün Green Sustainable Science Technology (Yeşil Sürdürülebilir Bilim Teknolojisi), 3'ünün Social Sciences Interdisciplinary (Disiplinlerarası Sosyal Bilimler), 3'nün History (Tarih), 2'sinin Area Studies (Alan Çalışmaları), 2'sinin Business Finance (İş Finansı) alanlarında olduğu görülmektedir (Şekil 1).

Şekil 1

Local Governments (Yerel Yönetimler) ve Public Relations (Halkla İlişkiler) Literatürünün Alan Dağılımı

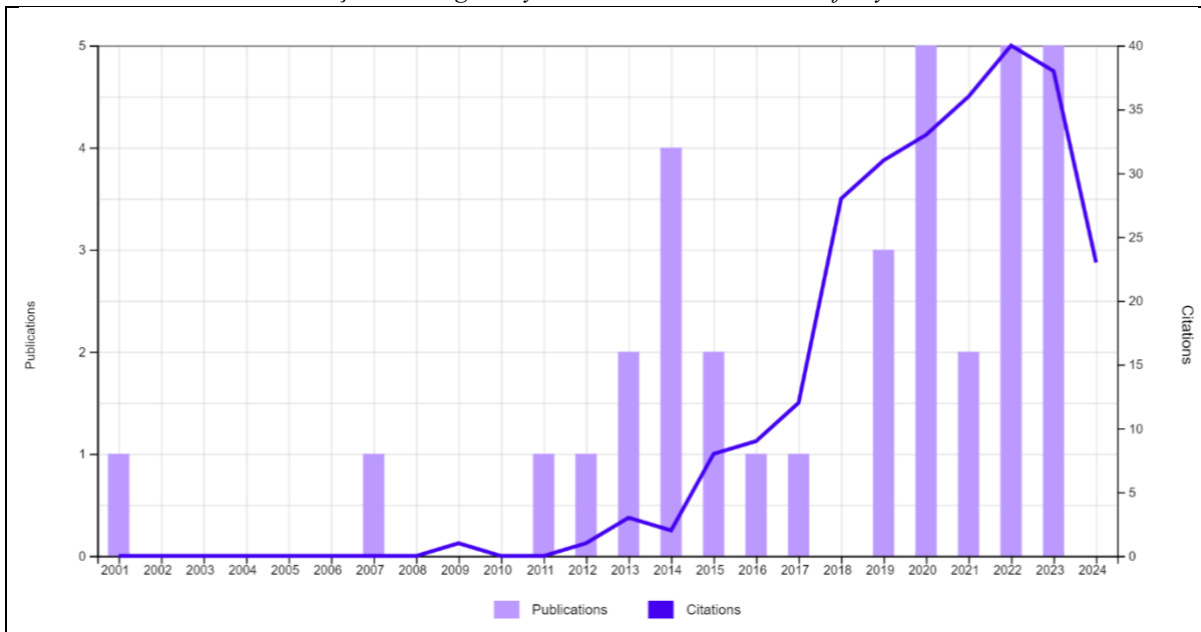

Doküman açısından incelendiğinde ise 28 çalışmanın Article (Makale), 6 çalışmanın Proceeding Paper (Bildiri) olduğu görülmektedir. Bu dokümanların büyük bir çoğunluğunun İngilizce (26) olduğu görülmektedir. İndeksler açısından bakıldığında dokümanların 18'inin "Emerging Sources Citation Index (ESCI)", 6'sının "Social Sciences Citation Index (SSCI)", 6'sının "Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities (CPCI-SSH)", 3'ünün "Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED)", 1'inin "Arts & Humanities Citation Index (A&HCI)", 1'inin Conference Proceedings Citation Index – Science (CPCI-S)" olduğu görülmektedir (Şekil 2).

Şekil 2*Local Governments (Yerel Yönetimler) ve Public Relations (Halkla İlişkiler) Literatürünün İndeks Dağılımı*

Araştırma Sorusu 1: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürüne yönelik performans durumu nasıldır?

Performans analizi, belirli bir süre boyunca üretilen bilimsel yayınların sayısı, bu yayınlara yapılan atıfların sayısı ve diğer bibliyometrik göstergeler üzerinden araştırma performansının değerlendirilmesini içermektedir. Bu analiz, bireysel araştırmacıların, araştırma gruplarının, kurumların ve hatta ülkelerin bilimsel başarılarını kıyaslamak için kullanılır (Moed, 2005, s. 12). Bu değerlendirme sonucunda literatür ile ilgili genel bir görünüme ulaşılmaktadır. Yerel yönetimler ve Halkla İlişkiler ile ilgili yayınlanan yıllık makale ve atıf sayıları (Şekil 3) aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 3*Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler ile İlgili Yayınlanan Yıllık Makale ve Atıf Sayıları*

Şekil 3'te son 2001 – 2024 (05.07.2024) yılları arasında yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konulu makalelerin yıllar itibariyle seyri gösterilmektedir. 2001 yılında 1 makale yayınlamışken 2023 yılına gelinde bu sayının yıllık olarak 5'e çıktığı görülmektedir. Grafiğin genel eğilimine bakıldığında, makale sayılarının yıllar geçtikçe artış durumunda olduğu görülmektedir. Atıf sayılarında ise 2011 yılından 2022 yılına kadar düzenli bir artış olduğu görülmektedir. 2022 yılında ele alınan konuya ilişkin atıf sayısı 40'a kadar yükselmiştir. Ancak 2022 yılından sonra atıf sayısı düşüş eğilimine geçmiş ve 2024 (05.07.2024) tarihinde 24'e düşmüştür. Fakat düşüş eğilimine göre bir değerlendirme yapmak sağlıklı değildir çünkü bu çalışma 2024 yılı Temmuz ayında yürütülmüştür.

En Üretken Yazar Analizi

Analize dahil edilen yıllar arasında “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” konulu yayınlarda eşik değer 2 olan yazarlar dahil edildiğinde toplamda 80 yazar arasında 6'sının belirlenen eşik değeri geçtiği görülmüştür. Tablo 1'de en üretken yazarlar ve yayın sayıları gösterilmektedir.

Tablo 2

En Üretken Yazarlar

	Yazarlar	Yayın Sayısı
1	Oscar Obidoh	3
2	Graham Melissa W.	2
3	Manoharan Aroon P.	2
4	Nejo Omotola	2
5	Fayemi Omowunni	2
6	Wu Hsin-Ching	2

Tablo 2 incelendiğinde, ele alınan konuya ilişkin, 6 yazar arasında 3 yayın sayısı ile “Oscar Obidoh” en fazla katkı sağlayan yazardır. Geriye kalan 5 yazarın ise eşit sayıda yayını bulunmaktadır.

En Üretken Ülke Analizi

Analize dahil edilen yıllar arasında “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” konulu yayınlarda eşik değer 2 olan ülkeler dahil edildiğinde toplamda 16 ülke arasında 6'sının belirlenen eşik değeri geçtiği görülmüştür. Tablo 3'de en üretken ülkelerin yayın ve atıf sayıları gösterilmektedir.

Tablo 3

En Üretken Ülke Analizi

	Ülke	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı
1	Japonya	3	7
2	Nijerya	3	0
3	Rusya	6	1
4	Güney Kore	2	1
5	Ukrayna	2	0
6	ABD	8	178

Tablo 3 incelendiğinde, yayın sayısı bakımından en fazla katkı sağlayan ABD olduğu görülmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin ele alınan konu ile ilgili 8 yayın sayısı bulunmaktadır. 2 yayın sayısı ile en az katkı sağlayan ülkeler ise Güney Kore ve Ukrayna'dır.

Atıf sayıları bakımından ele alındığında ABD 178 atıf sayısı ile birinci sırada yer alırken Ukrayna ve Nijerya 0 atıf sayısı ile sonuncu sırada yer almaktadır.

En Üretken Kurum / Üniversite Analizi

Analize dahil edilen yıllar arasında “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” konulu yayınlarda eşik değer 2 olan kurumlar/üniversiteler dahil edildiğinde toplamda 44 kurum/üniversite arasında 5’inin belirlenen eşik değeri geçtiği görülmüştür. Tablo 4’te en üretken kurum/üniversitelerin yayın ve atıf sayıları gösterilmektedir.

Tablo 4

En Üretken Kurumlar/Üniversiteler

	Kurum/Üniversite	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı
1	College of Charleston	2	2
2	Covenant University	3	0
3	Suffolk University	2	2
4	Tohoku University	2	6
5	University of Central Oklahoma	2	170

Tablo 4 incelendiğinde, yayın sayısı bakımından en fazla katkı sağlayan üniversitenin “Covenant University” olduğu görülmektedir. Atıf sayısı bakımından ele alındığında “University of Central Oklahoma” 170 atıf sayısı ile ilk sırada yer almaktadır.

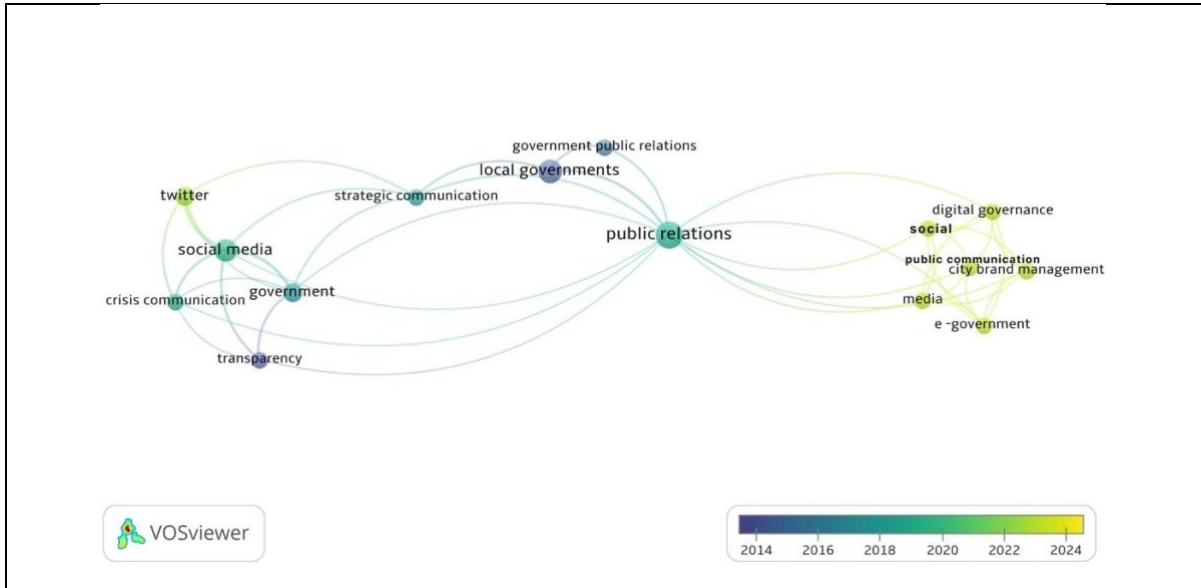
Araştırma Sorusu 2: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürünün kavramsal yapısı nasıldır?

Kavramsal yapı analizi, bir literatür gövdesindeki altta yatan temaları ve bu temalar arasındaki ilişkileri anlamak için kullanılan bir yöntemdir. Araştırma manzarasının ve eğilimlerinin görsel bir temsilini sağlamak için en sık kullanılan anahtar kelimeleri ve bunların birlikteliğini haritalamayı içerir (Morris, A. & Van der Veer Martens, 2008, s. 214). Bu bağlamda “yerel yönetimler ve halkla ilişkiler” literatüründe yer alan makalelerde en sık kullanılan anahtar kelimeleri ve birlikte ortaya çıkışının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

VoSViewer programı ile oluşturulan 34 yayının eş oluşturma haritası şekil 4’te gösterilmiştir. Analizde eşik değer (minimum kullanılma sayısı) 2 olarak seçildiğinde makalelerde kullanılan 137 anahtar kelimenin 15’inin belirlenen eşik değeri geçtiği görülmektedir (Şekil 4).

Şekil 4

Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler Konulu Makalelerde Geçen Anahtar Kelimelerin Sıklıkları

Şekil 4'te “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” konulu yayınlardan en sık kullanılan 15 anahtar kelime gösterilmiştir. En sık kullanılan anahtar kelimelerin 9 kez “Public Relations” (Halkla İlişkiler), 6 kez “Local Governments” (Yerel Yönetimler), 5 kez “Social Media” (Sosyal Medya), 3'er kez “Government” (Yönetim) ve “Twitter”, geriye kalan 10 anahtar kelimenin ise 2'şer kere kullandıkları görülmektedir; “City Brand Management” (Şehir Marka Yönetimi), “Crisis Communication” (Kriz İletişimi), “Digital Governance” (Dijital Yönetim), “e-government” (e-devlet), “Media” (Medya), “Public Communication” (Kamusal İletişim), “Social” (Sosyal), “Transparency” (Şeffaflık), “Strategic Communication” (Stratejik İletişim), “Government Public Relations” (Hükümet Halkla İlişkileri).

Şekil 4 incelendiğinde yıllar itibarıyla “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatüründe bir değişim olduğu görülmektedir. Ele alınan görsel haritada “Transparency” (Şeffaflık), “Government Public Relations” (Hükümet Halkla İlişkileri), “Local Governments” (Yerel Yönetimler) anahtar kelimelerinin zamanla yerini “Digital Governance” (Dijital Yönetim), “e-government” (e-devlet), “City Brand Management” (Şehir Marka Yönetimi), “Social” (Sosyal), “Public Communication” (Kamusal İletişim), “Public Communication” (Kamusal İletişim) gibi anahtar kelimelere bıraktığı görülmektedir.

Araştırma Sorusu 3: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürünün entelektüel yapısı nasıldır?

Entelektüel yapı, bibliyometrik çalışmalarda kullanılan ve disiplinin içindeki ana kavramların, teorilerin ve bu kavramların birbirleriyle ilişkilerini ifade etmektedir (Ramos-Rodríguez & Ruíz-Navarro, 2004, s. 982). Bu bağlamda ilgili akademik sistemin belirlenmesi için ortak-atıf analizi yapılır (Baysal & Mısırdalı Yangıl, 2023, s.122). Ortak atıf, bir yayının referans listesinde iki ögenin birlikte bulunması olarak tanımlanmaktadır. Ortak atıf analizi ise bir çalışmada birlikte atıf yapılan iki çalışmanın, yazarın veya derginin sıklığını ölçer (Small, 1973, s.265).

Dergi Düzeyinde Ortak Atıf Analizi

Analiz yapılırken bir derginin minimum eşik değer sayısı 5 seçildiğinde 735 dergiden 12 eşleşme bulunmuştur. Bu analiz ile dergilerin her birinin diğer dergilerle ortak atıf bağlantılarının toplam gücü hesaplanmıştır (Tablo 5).

Tablo 5

Dergi Düzeyinde Ortak Atıf Analizi

	Dergi	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
1	Accounting, Auditing & Accountability Journal	5	15
2	International Journal of Strategic Communicationcommunication	7	79
3	Computers in Human Behavior	8	145
4	Journal Of Disaster Research	5	51
5	Government Information Quarterly	38	403
6	Journal of Applied Communication Research	5	71
7	Journal of communication management	6	71
8	Journal of Public Relations Research	19	210
9	New Media & Society	5	96
10	Rublic Adminsration Review	9	121
11	Public Management Review	7	93
12	Public Relatons Review	50	415

Tablo 5 incelendiğinde en sık atıf yapılan derginin 50 atıf sayısı ile “Public Relations Reiview” olduğu en az atıf yapılan derginin ise 5 atıf sayısı ile “Accounting, Auditing & Accountability Journa” ve “New Media & Society” olduğu görülmektedir.

Yazar Düzeyinde Ortak Atıf Analizi

Analiz yapılırken Yazar düzeyinde minimum eşik değer sayısı 5 seçildiğinde 820 yazar arasında 12 eşleşme bulunmuştur. Bu analiz, yayınların kaynakça bölümlerindeki atıf yapılan yazar isimlerine dayalı olarak yürütülmüştür (Tablo 6).

Tablo 6

Yazar Düzeyinde Ortak Atıf Analizi

	Yazar	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Sayısı
1	John Bertot	5	17
2	Enrique Bonsón	8	37
3	City of Tampa	6	36
4	James E. Grunig	8	27
5	Michael L. Kent	6	30
6	Korea Forest Service	6	0
7	Brooke Fisher Liu	7	21
8	Aroon Manoharan	6	36
9	Naomi Ndubueze	5	27
10	Ernest Nwosu	5	27
11	Joy Olabanjo	8	30
12	Maureen Taylor	8	24

Tablo 6 incelendiğinde, en sık atıf alan yazarların 8 atıf sayısı ile “Maureen Taylor”, “Joy Olabanjo”, “James E. Grunig”, “Enrique Bonsón” olduğu en az atıf yazarların 5 atıf sayısı ile “Enrique Bonsón”, “Naomi Ndubueze”, “Ernest Nwosu” olduğu görülmektedir.

Araştırma Sorusu 4: “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürünün sosyal yapısı nasıldır?

Ortak yazarlık analizi, akademik yayınlarda birden fazla yazarın birlikte çalıştığı makaleleri inceleyerek, araştırma iş birliklerini ve bu iş birliklerinin ağlarını belirlemeye yönelik bir bibliyometrik tekniktir (Katz & Martin, 1997, s. 10). Bu analiz, yazarlar, ülkeler ve kurumlar arasındaki yüksek düzeydeki iş birliğinin, sosyal açıdan güçlü ilişkilerin varlığını göstermek amacıyla kullanılmaktadır (Baysal & Mısırdalı Yangil, 2023, S. 125). Bu doğrultuda “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürü çerçevesinde incelenen yazar, ülke ve kurum/üniversite kapsamında analiz edilmiştir (Tablo 7, 8, 9).

Yazar Düzeyinde Ortak Yazarlık (İş Birliği) Analizi

“Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürüne katkıda bulunan yazarlar arasındaki sosyal yapıyı belirlemek amacıyla yazar bazında ortak yazarlık (co-authorship) analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz kapsamında yazar düzeyinde minimum eşik değer sayısı 2 seçildiğinde 80 yazar arasında 6 eşleşme bulunmuştur (Tablo 7).

Tablo 7

Yazar Düzeyinde İş Birliği Analizi

	Yazar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Sayısı
1	Omowunni Fayemi	2	0	4
2	Melissa W. Graham	2	170	0
3	Aroon Manoharan	2	2	2
4	Omotola Nejo	2	0	4
5	Oscar Obidoh	3	0	4
6	Hsin Ching Wu	2	2	2

Tablo 7 incelendiğinde, 3 yayınlı en fazla iş birliğine sahip yazarın "Oscar Obidoh" olduğu, diğer yazarların ise 2 yayınlı iş birliği yaptığı görülmektedir. Genel bir değerlendirme yapıldığında, yazarlar arasında güçlü bir iş birliği ağının olmadığı anlaşılmaktadır.

Kurum/Üniversite Düzeyinde Ortak Yazarlık (İş Birliği) Analizi

“Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürüne katkıda bulunan kurumlar/üniversiteler arasındaki sosyal yapıyı belirlemek amacıyla kurum/üniversite bazında ortak yazarlık (co-authorship) analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz kapsamında kurum/üniversite düzeyinde minimum eşik değer sayısı 2 seçildiğinde 44 kurum/üniversite arasında 5 eşleşme bulunmuştur (Tablo 8).

Tablo 8

Kurum/Üniversite Düzeyinde İş Birliği Analizi

	Kurum/Üniversite	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Sayısı
1	College of Charleston	2	2	2
2	Covenant University	3	0	0
3	Suffolk University	2	2	2
4	Tohoku University	2	6	0
5	University of Central Oklahoma	2	170	0

Tablo 8 incelendiğinde, 3 yayınlı en fazla iş birliğine sahip kurum/üniversitenin "Covenant University" olduğu, diğer kurum/üniversitelerin ise 2 yayınlı iş birliği yaptığı

görülmektedir. Genel bir değerlendirme yapıldığında, yazarlar arasında güçlü bir iş birliği ağının olmadığı anlaşılmaktadır.

Ülke Düzeyinde Ortak Yazarlık (İş Birliği) Analizi

“Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” literatürüne katkıda bulunan ülkeler arasındaki sosyal yapıyı belirlemek amacıyla ülke bazında ortak yazarlık (co-authorship) analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz kapsamında ülke düzeyinde minimum eşik değer sayısı 2 seçildiğinde 16 ülke arasında 6 eşleşme bulunmuştur (Tablo 9).

Tablo 9

Kurum/Üniversite Düzeyinde İş Birliği Analizi

Ülke	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Sayısı
1 Japonya	3	7	1
2 Nijerya	3	0	0
3 Rusya	6	1	0
4 Güney Kore	2	1	1
5 Ukrayna	2	0	0
6 ABD	8	178	0

Tablo 9 incelendiğinde, 8 yayımla en fazla iş birliğine sahip ülkenin " ABD " olduğu, en az iş birliğini ise 3'er yayım ile "Japonya" ve "Nijerya"nın yaptığı görülmektedir. Genel bir değerlendirme yapıldığında, ülkeler arasında güçlü bir iş birliği ağının olmadığı anlaşılmaktadır.

Sonuç

Halkla ilişkiler uygulamaları, yerel yönetimlerin vatandaşlarla olan iletişimini güçlendirmek ve kamu katılımını artırmak için kritik bir araçtır. Günümüzde dijital iletişim kanallarının kullanımı ve etkin halkla ilişkiler stratejileri, yerel yönetimlerin şeffaflığını artırarak kamunun yönetime olan güvenini pekiştirmektedir. Bu uygulamalar, yerel yönetimlerin toplumsal etkileşimi arttırmasında önemli bir rol oynamaktadır. Etkili bir halkla ilişkiler stratejisi, yerel yönetimlerin hizmet kalitesini yükseltirken, kamunun karar alma süreçlerine katılımını sağlamakta ve yönetim ile halk arasındaki diyalogu güçlendirmektedir. Ayrıca yerel yönetimlerde teknoloji entegrasyonu sayesinde dijital platformlar aracılığıyla kamu ile daha hızlı ve etkili iletişim kurabilmektedir. Örneğin, çevrimiçi anketler, dijital geri bildirim mekanizmaları ve sosyal medya gibi araçlar, kamunun karar alma süreçlerine katılımını kolaylaştırmakta ve şeffaflık ilkesinin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunun Türkçe literatürde farklı yöntem ve bağlamlarda ele alındığı görülmektedir. Türkçe alan yazında “yerel yönetimler ve halkla ilişkiler” konu başlıklı 1995-2024 yılları arasında toplamda 38 çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar ise genellikle bu iki kavramın birbirine nasıl entegre olduğunu ve halkla ilişkiler stratejilerinin yerel yönetimlerin etkinliği üzerindeki etkisini incelemektedir. Yabancı alan yazında da benzer şekilde 34 çalışma olduğu görülmektedir. Ancak hem Türkçe hem de yabancı alan yazında ilgili çalışmaların tamamını bir bütün olarak ele alan araştırmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda çalışmada, yerel yönetimler ve halkla ilişkiler ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi yapılarak kavramsal çerçevesinin çizilmesi ve gelecekte nasıl bir evrim geçireceğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında yerel yönetimler ve halkla ilişkiler ile ilgili Web of Science veri tabanında indekslenen çalışmalar ele alınmıştır. Veri tabanında yer alan çalışmalar, “local governments (yerel yönetimler)” ve “public relations (halkla ilişkiler)”

kelimelerini kapsayacak şekilde taranmış ve bu konuları içeren çalışmalara ulaşılmıştır. İlk çalışmanın yayınlandığı 2001 ile bu çalışmanın yürütüldüğü 2024 yılı temmuz ayı arasında yayınlanan 34 çalışma ele alınmıştır. Araştırmada herhangi bir dil sınırlamasına gidilmemiştir. Elde edilen veriler, VosViewer programı ile analiz edilmiş ve yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne ilişkin olarak performans, kavramsal yapı, entelektüel yapı ve sosyal yapı ortaya çıkarılmıştır.

İlk araştırma sorumuz sürdürülebilir liderlik literatüründe yıllık ortalama yayın ve atıf sayısı, en üretken ülke, kurum/üniversite, yazar ve kaynak belirlenmesine yönelik olan “*Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler*” literatürüne yönelik performans durumu nasıldır? şeklinde oluşturulmuştur. Yapılan analizler sonucunda yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne ilişkin yıllık yayın ve atıf sayısı artış göstermiştir. Bu durum hem halkla ilişkilerin yerel yönetimlerde kullanımının artması hem de konuyu ele alan araştırmacıların sayısının artışı ile açıklanabilir. Performans analizine ilişkin önemli göstergelerden biri olan alana en çok katkı sunan ülkeye bakıldığında ABD'nin ön plana çıktığı görülmektedir. Alana en fazla katkı sunan kurum/üniversitelere bakıldığında “Covenant University” (Nijerya), ilk sırada yer almaktadır. Bu üniversitenin alana en fazla katkı sunan ülke olan ABD dışından olması dikkat çekicidir. Ancak bu üniversitenin atıf sayısına bakıldığında sıfır olarak gözükmemektedir. Bu durum bu üniversitenin en üretken üniversite olmasına karşın etki derecesinin düşük olduğunu göstermektedir. Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne katkı sunan yazarlardan “Oscar Obidoh” (3) konu üzerine araştırma yapmak isteyen yazarlar için başvuru niteliği taşımaktadır.

İkinci araştırma sorumuz yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne ilişkin olarak en sık çalışılan konuların anahtar kelimelerinin birlikte ortaya çıkışını tespitine yönelik “*Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürünün kavramsal yapısı nasıldır?*” şeklinde oluşturulmuştur. Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatüründe en sık kullanılan on beş anahtar kelimedenden ilk beşi anahtar kelimelerin sırasıyla “Public Relations” (Halkla İlişkiler), “Local Governments” (Yerel Yönetimler), “Social Media” (Sosyal Medya), “Government” (Yönetim) ve “Twitter” olduğu görülmüştür. Geriye kalan 10 anahtar kelimenin ise 2’şer kere kullandıkları görülmektedir; “City Brand Management” (Şehir Marka Yönetimi), “Crisis Communication” (Kriz İletişimi), “Digital Governance” (Dijital Yönetim), “e-government” (e-devlet), “Media” (Medya), “Public Communication” (Kamusal İletişim), “Social” (Sosyal), “Transparency” (Şeffaflık), “Strategic Communication” (Stratejik İletişim), “Government Public Relations” (Hükümet Halkla İlişkileri). Ayrıca, anahtar kelimelerde yıllar içinde meydana gelen değişiklikleri anlamak büyük önem taşımaktadır. Çünkü bu değişim, yerel yönetimler ve halkla ilişkiler alan yazının geleceği hakkında öngörü sahibi olmamızı sağlayabilmektedir. Ele alınan görsel haritada “Transparency” (Şeffaflık), “Government Public Relations” (Hükümet Halkla İlişkileri), “Local Governments” (Yerel Yönetimler) anahtar kelimelerinin zamanla yerini “Digital Governance” (Dijital Yönetim), “e-government” (e-devlet), “City Brand Management” (Şehir Marka Yönetimi), “Social” (Sosyal), “Public Communication” (Kamusal İletişim), “Public Communication” (Kamusal İletişim) gibi anahtar kelimelere bıraktığı görülmektedir. Bu durum, içinde bulunulan şartlara ve koşullara göre yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusuna olan ilginin yön değiştirdiğini göstermektedir.

Üçüncü araştırma sorumuz yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne ilişkin olarak yazarlar, kaynaklar (çalışmalar) ve dergiler arasındaki ilişkinin yoğunluğunu ve gücünü tespit etmeye (ortak atıf analizi) yönelik olan “*yerel yönetimler ve halkla ilişkiler*” literatürünün entelektüel yapısı nasıldır? şeklinde oluşturulmuştur. Yazar düzeyinde ortak atıf analizinin

sonuçları incelendiğinde en sık alıntı yapılan yazarlar 8 atıf sayısı ile “Maureen Taylor”, “Joy Olabanjo”, “James E. Grunig”, “Enrique Bonsón” olduğu karşımıza çıkmaktadır. Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunda araştırma yapmak isteyenler için, bu yazarların çalışmalarını incelemenin yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Dergi düzeyinde ortak atıf analizine bakıldığında ise en sık atıf yapılan derginin 50 atıf sayısı ile “Public Relations Reiview” olduğu görülmektedir.

Dördüncü araştırma sorumuz yerel yönetimler ve halkla ilişkiler literatürüne ilişkin olarak yazarlar, ülkeler ve kurum/üniversiteler arasındaki iş birliğini belirlemeye (ortak-yazarlık analizi) yönelik olarak “Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler” literatürünün sosyal yapısı nasıldır? şeklinde oluşturulmuştur. Yapılan analizler neticesinde yazar düzeyinde iş birliği analizinde çok güçlü ve kalabalık gruplardan oluşan bir iş birliği ağının görülmediği söylenebilmektedir. Genelde ikili ve üçlü gruplar halinde yazarlar iş birliği yapmaktadır. En fazla iş birliği yapan yazar ise Oscar Obidoh olarak karşımıza çıkmaktadır. Farklı üniversite ve kurumlarda görev alan araştırmacıların iş birliği, alanın tanınması ve ilerlemesinde kritik bir rol oynayacaktır. Kurum/üniversite düzeyinde iş birliğine bakıldığında 3 yayın sayısı ile en fazla iş birliği Covenant Üniversite tarafından gerçekleştirilmiştir. Ülke düzeyinde iş birliği analizinde ise ABD ve Rusya ön plana çıkmaktadır.

Çalışma yerel yönetimler ve halkla ilişkiler konusunun entelektüel, kavramsal ve sosyal yapısını görmek ve bu alan üzerine genel bir fikir edinmek isteyen araştırmacılar için ön hazırlık imkânı sağlamaktadır. Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler alanındaki akademik çalışmaların süregelen bir şekilde olarak arttığı, bu alanda yapılan araştırmaların disiplinler arası bir yaklaşım benimsediğini ve küresel düzeyde çeşitlendiğini göstermektedir. Yerel yönetimlerin kendi aralarındaki rekabet durumu halkla ilişkilere verilen önemi arttırmıştır. Bir başka deyişle yerel yönetimler halkla ilişkilerin önemini ve etkisini anlamış bu noktada daha fazla aktif olmuştur. Bu durum akademik çalışmalara da yansımış ve özellikle son yıllarda halkla ilişkilerin yerel yönetimlerdeki yeri ve etkisi üzerine akademik araştırmalar artış göstermiştir.

Son olarak, bu araştırmanın bazı sınırlılıklarına değinilmelidir. Araştırmanın en önemli sınırlılığı yalnızca Web of Science’da listelenen yayınları ele almasıdır. Web of Science en büyük küresel veri tabanları arasında olmasına karşın yerel yönetimler ve halkla ilişkiler alanındaki tüm çalışmaları içermemektedir. Scopus, PubMed gibi diğer uluslararası veri tabanlarda da araştırmalar yayınlanmış olabilir. Ayrıca literatür taraması yapılırken TRDizin gibi ulusal veri tabanında da kayda değer çalışmaların yayınlandığı görülmüştür.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Esra Kayapınar: %50 ve Ahmet Talha Ağca: %50

Etik Kurul Onayı: Çalışmada etik kurul iznine gerek yoktur.

Finansal Destek ve Teşekkür: Yazarlar, çalışmada finansal destek almadığını bildirmiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını bildirmiştir.

Kaynaklar

- Akçay, H. (2010). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler faaliyetlerinin kurum imajına etkisi üzerine bir çalışma: Trabzon Belediyesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Aliyev, Y. (2021). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler: Azerbaycan için model önerisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- Atik, A., & Taşcıoğlu, R. (2009). Radyo ve televizyonun yerel yönetimlerin halkla ilişkiler uygulamalarında iletişim yöntem ve aracı olarak kullanımı: Erzurum belediyeleri örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 5(10), 159-170. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijmeh/issue/54831/750694>
- Bağce, H. E. (2014). Halkla ilişkiler ve vatandaş odaklı katılımcı yerel yönetim. *İnsan ve İnsan*, 1(1). <https://doi.org/10.29224/insanveinsan.279973>
- Baysal, C., & Yangil, F. (2023). Sürdürülebilir liderliğin dünü, bugünü ve geleceği: Web of Science'de taranan çalışmaların bibliyometrik analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (78), 111-134. <https://doi.org/10.51290/dpusbe.1299448>
- Can, M. C. (2021). Yerel yönetimlerin halkı tanımaya yönelik halkla ilişkiler uygulamaları: Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği örneği. *European Journal of Managerial Research (EUJMR)*, 5(Özel Sayı 1), 98-119. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eujmr/issue/59611/850045>
- Cebecioğlu, G. (2013). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler biriminin örgütlenme biçimi uygulama örneği Üsküdar Belediyesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Demirtaş, M. (2012). Yerel yönetimlerde bir halkla ilişkiler çalışması olarak sosyal paylaşım ağlarının kullanımı: Üsküdar Belediyesi örneği. *Humanities Sciences*, 7(4), 291-314. <https://doi.org/10.12739/10.12739>
- Emini, F. T., & Sancak, E. (2018). Yerel yönetim ve halkla ilişkiler: Yerel yönetimlerin tanıma ve tanıtma yöntemleri üzerine bir derleme. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 79-90. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kusbder/issue/38045/439421>
- Er, S. (2012). Türkiye'de yerel yönetimlerin halkla ilişkiler açısından sorunları. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (7). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuifd/issue/22884/244805>
- Erdoğan, U. (2024). Public relations practices in local governments: The case of Beşiktaş Municipality. *Contemporary Issues of Communication*, 3(1), 51-62. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10778191>
- Ergun, A. C. (2013). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler ve Karatay Belediyesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Ertekin, Y. (1995). Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler sorunu. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 4(5), 3-11.

- Galata, Y. C. (2012). *Yerel yönetimler ve halkla iletişim* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Gölnü, S. (2000). Yerel yönetimler, halkla ilişkiler ve toplumsal beklentiler. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(3), 125-134. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gaziuiibfd/issue/28353/301433>
- Karadeniz, M. (2008). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler faaliyetleri ve bir uygulama (Çanakkale Belediyesi örneği)* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Katz, J. S., & Martin, B. R. (1997). What is research collaboration? *Research Policy*, 26(1), 1-18. [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(96\)00917-1](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(96)00917-1)
- Kayıkçı, Z. (2014). *Yerel yönetimlerde hedef kitle merkezli halkla ilişkiler uygulamaları (Mahalle Meclisi örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Keskin, M. (2008). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler ve araştırma birimleri: Konya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Araştırmalar Merkezi Müdürlüğü (SAMM)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Kızıl, A. A. (2010). *Yerel yönetimlerde kurum içi hizmet birimlerinde halkla ilişkiler eğitimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Kinay, Ö. (2021). Yerel yönetimlerde grafiti sanatının halkla ilişkiler aracı olarak kullanımı: Başakşehir Belediyesi örneği. *The Journal of Academic Social Science*, (114), 295-312. <https://doi.org/10.29228/ASOS.49053>
- Kurtuldu, Ö. R., & Poyraz, E. (2022). Mükemmel halkla ilişkiler bağlamında kültürlerarası iletişim stratejilerinin uygulanması ve yerel yönetimler açısından önemi. *Topkapı Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 159-175. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tjssd/issue/69833/1107222>
- Moed, H. F. (2005). *Citation analysis in research evaluation*. Springer Science & Business Media.
- Morris, S. A., & Van der Veer Martens, B. (2008). Mapping research specialties. *Annual Review of Information Science and Technology*, 42(1), 213-295. <https://doi.org/10.1002/aris.2008.1440420113>
- Olabanjo, J., Odiboh, O., Nwosu, E., & Ndubueze, N. (2019). Local governments, traditional councils and public relations practices in Ogun State, Nigeria: An awareness study. *Journal of EU Research in Business*. <https://doi.org/10.5171/2019.685615>
- Oral, M. (2016). *Yerel yönetimlerin halkla ilişkiler faaliyetlerine vatandaşların bakışı: Selçuklu Belediyesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Önay, B. (2008). *Kamu kurumlarında halkla ilişkiler açısından yerel yönetim uygulamalarının algılanışı üzerine teorik ve uygulamalı bir çalışma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Özer, M. A. (2013). Yerel yönetimlerin varlık nedeni olarak "halkla" ilişkiler. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(5), 19-50.
- Özger, O., & Yağmurlu, A. (2023). Keçinin inadı: Tunceli Belediyesi'nin sosyal medyada halkla ilişkiler uygulaması. *Ankara Üniversitesi İlef Dergisi*, 10(1), 163-192. <https://doi.org/10.24955/ilef.1306667>
- Özipek, D. D. (2013). *Belediyelerde halkla ilişkiler*. Eğitim Yayınevi.

- Poyraz, E., & Yöndemli, K. (2015). Yerel yönetimlerde yükselen halkla ilişkiler ihtiyacı. *Intermedia International E-journal*, 2(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intermedia/issue/45358/568468>
- Ramos-Rodríguez, A. R., & Ruíz-Navarro, J. (2004). Changes in the intellectual structure of strategic management research: A bibliometric study of the Strategic Management Journal, 1980–2000. *Strategic Management Journal*, 25(10), 981-1004. <https://doi.org/10.1002/smj.397>
- Safari, M. (2012). *Yerel yönetimlerde yeni medya uygulamaları ve halkla ilişkiler bir örnek olay olarak Tebriz Büyükşehir Belediyesi internet sitesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Sayımer, İ., Dondurucu, Z., & Küçüksaraç, B. (2019). Dijitalleşen kentlerde yönetim: Marmara Bölgesi Büyükşehir Belediyeleri'nin karşılaştırmalı e-belediyeçilik uygulamaları. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 420-443. <https://doi.org/10.21733/ibad.624340>
- Sezgin, M. (2007). *Türkiye'deki belediyelerde halkla ilişkiler faaliyetleri ve bir model önerisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Small, H. (1973). Co-citation in the scientific literature: A new measure of the relationship between two documents. *Journal of the American Society for Information Science*, 24(4), 265-269. <https://doi.org/10.1002/asi.4630240406>
- Sökmen, S. (2015). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler ve Antakya Belediyesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Şahnagil, S. (2020). Halkla ilişkiler uygulamalarının yerel yönetimlerde katılım boyutuyla değerlendirilmesi: Eskişehir örneği. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 287-309. <https://doi.org/10.17218/hititsosbil.765035>
- Tarhan, A., Kırca, S., & Doğmuş, E. (2022). Yerel yönetimlerin halkla ilişkiler amaçlı Twitter kullanımı: Büyükşehir belediyeleri ve belediye başkanları üzerine bir analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (49), 66-86. <https://doi.org/10.52642/susbed.1152018>
- Taşçıoğlu, R. (2011). Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler örgütlenmesi: Erzurum örneğinde genel bir değerlendirme. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 20(1), 1-10. <https://cyy.hacibayram.edu.tr/hbv/120715194>
- Taşdan, Ö. C. (2012). *Yerel yönetimlerde yurttaş katılımını geliştirmeye yönelik halkla ilişkiler: Kadıköy Belediyesi örneği* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Tunç, A. (2016). Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler uygulamaları: Kilis Belediyesi örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 77-88.
- Türk, M. S., & Akçay, H. (2010). Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler faaliyetlerinin kurum imajına etkisi üzerine bir çalışma: Trabzon Belediyesi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (31), 141-180. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/119813/>
- Uysal Sezer, B. (1996). Yerel yönetimler ve halkla ilişkiler. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 5(6), 59-67.
- Ürkmez, D., & Akbulut, D. (2020). Yerel yönetimlerde bir halkla ilişkiler aracı olarak festivallerin kullanımı. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 218-244. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/e-kiad/issue/59330/797193>

- Üzüm, B., & Şenol, L. (2020). Yerel yönetimlerde bilişim teknolojileri kullanımı, yeterliği ve halkla ilişkiler: Kocaeli örneği. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(29 Ekim Özel Sayısı), 3411-3435. <https://doi.org/10.26466/opus.734149>
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2014). Visualizing bibliometric networks. Springer.
- Yayınoğlu, P. (2013). Yerel yönetim kuruluşlarında halkla ilişkiler işlevi ve yeni yaklaşımlar. *Selçuk İletişim*, 3(4), 41-52. <https://doi.org/10.18094/si.10971>
- Yeşil, S. (2019). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler: Kayseri Büyükşehir Belediyesi beyaz masa örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Yıldırım, A. (2017). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler çalışmalarının kurumsal itibar oluşturmadaki etkisi: Menteşe Belediyesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- Yöndemli, K., & Poyraz, E. (2019). Sistem kuramı bağlamında yerel yönetimlerde yükselen halkla ilişkiler ihtiyacı. *The Journal of Social Sciences*, 2(5), 438-453. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intermedia/issue/45358/568468>
- Yurttaş, Ş. A. (2009). *Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler üzerine karşılaştırmalı bir çalışma: Çatalca ve Nanterre belediyeleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Zabun, A. H. (2024). Yerel yönetimlerin halkla ilişkiler uygulamaları: Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi örneği üzerinden bir inceleme. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 373-381. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ksusbd/issue/84317/1383741>